

Felelet Szász Bélának. Debreczen, 1883. aug. 25.

(Z-s.) E lapnak aug. 22- és 23-iki szá- mában figyelemre méltó válaszok jelentek ugyan meg, Szász Bélának a „Debreczeni El- lenőr“ aug. 16. számában napvilágot látott cikkére, mely a közvéleményt annyira fölza- varta úgy irányának egyes kifejezéseivel, mint — különösen — gyanúsító és rágalmozó tar- talmával; de mindazáltal megengedhetőnek látszik előttünk, hogy mi is felvegyük a tol- tal méltatlanul megtagadott cselekvésünk be- csületességének, ítéletünk elfogulatlanságának védelmére. A felháborodás, melyet a „D. E.“ ama közleménnyel előidézett a közönség szívében, sokkal erősebb, hogy sem egy hét alatt lecsillapuljon és a 299. ekklesiának öné- zetes becsülete mélyebben van megsérítve, minthogy abból csak egy-két hang emelkedik fel, vissza kiáltani: nem igaz!

Első, mire felelünk kötelesség Szász Bélának, általában a kormánypartiaknak azon vádjá, mintha Vályi Jánost egyrésztől azon elfogultság emelte volna a főgondnoki székbe mely mindig a maga párt állásán levőt tartja legalkalmasabbnak és így politikai pártkérdést csináltak a főgondnok választásából, másrésztől a szélső-bal kicsinyes bosszu vágya, mely győnyörűséget talált ily képen is tépni-szagatni Tisza Kálmán babérait.

Annak, hogy miniszterelnök ellenpártja tagjai túlyomó számmal, egy politikai párt hí- veit voltak és hogy ezen párt Vályi Jánost léptette fel jelöltül, mélyebben jelenek okai, mint a mennyire azokat a kormánypartiak rövid látása keresi; és Vályi Jánosnak dicsősé- ges győzelemmel végződő kijelöltetése is oly érdemek iránti hányalítokat, melyeket csak egy ócsárolni szerető, elfogult ellenfél nem akar ismerni.

A magyarországi protestantizmus 300 év alatt valahányszor kényserült fegyvert fogni a maga szabad vallás gyakorlati. — auto- miája érdekében ugyanekkor hívei a magyar állam jogáért, a magyar nemzet szabadságáért is ontották vérvét. És ha vallás szabadságát kivívta, a politikai sérelmek is orvosoltattak, a nemzet is szabadon létezhetett. Ha a pro- testantizmusra az üldözöttek szomorú napja támadt föl a jezsuita kollégiumok, — és a bécsi császárpalota felől, vége lett a nemzet politikai nyugalmának, szabad életének is. A protestantizmus szabadsága, mely a teljes auto- nomrában határozódik, így lett edes testvé- r hazánkban a nemzeti szabadságnak. Ugyanazon marttyok vérebből kelt ki mindkettő. Így lett közös sorsuk. Egyiknek diadalma a másik- nak diadalmat biztosította. Egyik elbukott, a másiknak is legördült a feje. A protestans ha- zafi, a történelemből, az emberiség e legira- zább tanítójától, merítve tanúságot, egyháza nyugalmát és felvirágzását, melyet csak béke teremthet, egyedül az állam önálló — a nem- zet szabad állapotában hitte mindig biztosítot- nak és remélte elérhetőnek. Ez a nézet, mely- nek helyességét úgy, a dicsőemlékeztető Rá- kóczy, mint az 1848-iki, korszak fényesen igá- zolja, annyira meggyökeredzett a protestantok lelkében, hogy hatása alól még ma sem tud- nak szabadulni. Természetüké vált ez; ter- mésztette, mely a magyar protestans jellemnek még ez ideig soha nem tette, és a jelenben sem képezi árny oldalát, mint a milyennek most szeretné azt ellenfeleink feltüntetni; természeté, melyet egy ember kedvéért el- nyomni, ki a valódi prot. érdekek zászlaját már rég elhagyta és azou hatalom szolgálá- tába szegődött, mely minden szabadságnak el- lensege, következtelen tette volna a kálmáni jellemnek, vétek az ősk iránt, kik bátor fe-

jöket soha nem hajtották meg a hatalom előtt és kik tevékeny egyszerűségükben büszkén vetették meg a hiu fényt.

Epen ezen természetben találhatjuk fel- okát. A „Debr. Ellenőr“ és Szász Béla ur! az önk által „badarnak“ és „a világ folyását a falu tornyából szemlélő bölcsességnek“ elke- resztelt ítéletnek, mely a jelen főgondnok vá- lasztásnál Tisza Kálmán felett a nagy többség által kimondott.

A protestantizmus csak egy esetben le- het előteletes, ha t. i. ellenmondásba lép öm- magával az által hogy, jólétét, boldogságát oly hatalomtól várja, melynek az egyház csak eszköz, a vallás csak ürügy; csak egy eset- ben tevéthet, ha feladatát a politikai túlsuly- ban, nagyságát a külső fényben, erejét a földi vagyonban keresi. — Ez oly igazság melyet csak az elvek ellenségei, a személyeknek tagadhatnak és tagadnak is. Ok hódolnak elő- ítéletnek, kik egy ember személyétől teszik függővé egyházunk életerejét, kik az egyház jogainak alapját nem törvényekben és két ol- dalu szerződéseben keresik, de személyeknek ingatag tetszésében vélik föltalálni; és mégis minket vádolnak előtelettel és elfogult- sággal. Ok hajhászik a politikai praeponde- rantiát, vágyanak pompa körébe és mégis min- ket kiáltanak ki tévedőknek.

A szigorú elvű protestantok egyházának javáért legoizok politikai elvöket is; és eze- nel az igazi prot. jellem mindig tisztán nyilat- kozik. Így nemcsak saját egyházkerületünkben találkoztunk e választás érdekes folyama alatt — ut exemplá docent — olyan lelkesekkel és egyházakkal, melyek politikai tekintetben kormány partiak ugyan, de a főgondnok vá- lasztásnál föltülemelkedve a pártoskodás szü- vonalán és jobb meggyőződéseket követve, Vályi Jánosra szavaztak; sőt a lutheranus atyafiak föfelügyelői választása még inkább megerősíti a protestantok azon soha nem kár- hoztatható és mindig esalhatatlan nézetét, hogy erélyes, hitbuzgó, áldozatkész, a kormánytól teljesen független állású férfui, jelentéktele- nebb névvel, kisebb körü öszekötetessel is, nagyobb eredményeket vívhat ki az egyház- iskolai téren, sikeresebben védelmezheti az egyház jogait és inkább megóvhatja a protes- tantizmus független szellemét, mint az, ki nagy hatalommal, kevés ragaszkodással, fényes tehetségekkel közönyösséget, nagy vagyonnal gyöngye áldozatkészéget párosít az egyház val- lási és iskolai ügyei iránt.

Egyszóval, hogy Tisza Kálmán ellen a ti- szántulni egyház kerület főgondnoka választásá- nál párt alakult és pedig túlyomó többség- ben függetlenségiékből: az elvi és nem szem- melyi okoknak következménye volt; és nem is esetleges jelenségnek tekintendő, hanem egy- részről szükségképi, természetes kifolyása volt az, azon viszonyoknak, mely a magyar prot. egy- ház és az államhatalom közt letezik, másfelől pedig a protestans jellem nyilatkozott itt, kö- vetkeztesen önmagához, híven az ősk szent példáihoz. Ha ez alkalommal mégis létezett egy töredék, mely az egyház boldogságát fe- lülről várva, a miniszter elnök személyét ki- vánta Dégenfeld Imre utódává emelni, az csak kivételes eset az általános alól; csak erőtlen és indokolhatatlan kísérlet a protestantizmus örök szlleme ellen azok részéről, kik inkább vágyanak a szünpompa, mint az illat után.

A mi pedig Szász Bélának másik ellen- vetését t. i. azt illeti, hogy Tisza Kálmán- nal szemben „a mindennapiság középszínvonalán álló“ Vályi János választatot meg főgond- noknak, miúndenek előtt sajnálatunkat fejezzük ki a felett, hogy epen Szász Béla, ki az érde- met úgy szerette volna méltányolni e választá- snál, a legbotrányosabb módon ignorálta azt Vályi Jánosban, bizonyára azért, hogy az ő szeretett Tisza Kálmánja az általa oly kímé-

letlenül lerántott Vályival szemben annál na- gyobbnak tűnjék fel.

Bizony Szász Belát nagyon elvakította Tisza Kálmán miniszteri fénye; kár érte, hogy annyira megromlottak szeméi, mert különben nem mondhatná az új főgondnokról, hogy „ne- véhez nem fűződik sem a társadalmi vagy köz- művelődési, sem pedig az egyházi élet terén egyetlen kiválóbb tett vagy alkotás hire.“

A t. cikk iró úgy látszik ugyanazon for- rásból merítette ezen állításait, melyből a ti- szántulni egyházkerület hitközségeinek szám adatait, t. i. a levegőből!

A történelmi társulat Sopronban. Sopronból írják: A kaszinóknak szorongásig megtelt nagytermében tegnapelőtt reggel tíz órákor nyitotta meg a történelmi társulat nagygyűlését Kemény Gábor báró miniszter. Megnyitó beszédeben a történetírás és kuta- tásról értekezett nagy hatást kelteve. Nagy Imre érdekesítő felolvasást tartott Sopron multjáról, ké őbb a megalakult bizottságok névsorát hirdette ki Szilágyi Sándor főtitkár. A közlés után szent Mihály és a benckéz templomát tekintette meg a társaság Henszl- mann Imre magyarázó előadása és Poda apát- plébános meg Fuchs házfőnök kalauzása mel- lett. A miniszter meglátogatta az ipariskolát is. — Este az irodalmi kör díszelőadása volt. Tegnap az árpási töltes megtekintésére Rába- közbe utazott a miniszter.

Imét háboru. A Norddeutsche Allge- meine zeitung háborus cikket közöl, mely a legnagyobb mérvben feligazítja a politikai vi- lágot. A N. Allg. Ztg. Bismarck hg bevallott lapja; a kancellár és szócsovón át szokott szó- lani az európai közvéleményhez a hang, mely- nyen ma szól, igen fenyegető. Franciaországot béke megzavarásával vádolja, és azt hangoz- tatja, hogy a Franciaország által követett el- járás mellett a béke nem lesz sokáig fen- tartható.

Egy új kérdés. Tonkingi, madagas- kari, zágárai, s tudja isten miféle kérdések vannak jelenleg szőnyegen. Most ismét egy egészen új kérdés keletkezése fenyegeti az európai diplomáciát. Abból az alkalomból, ugyanis, hogy Magyarország igényt támaszt a gácsországi Tatrahegység egyes részeire, a lengyel lapok a tartománygyűlést arra ösztö- nözik, hogy követelje Galiczia számára az egykori Lengyelországhoz tartozott Szepe- megyét. Ennek aztán „lengyel magyar“ kérdés lenne a neve.

Adakozzunk özv. Solymosinének!

(r. e.) A mióta elváltunk azon mozga- lom vezetését, a melynek feladata egy szeren- csetlen s a mellett oly jó asszony, szegény özvegy anya sorsának enyhítése: megható s valóban jól eső jeleneteknek egész sorozatát éljük keresztül.

Tegnap történt, hogy egyik munkatár- sunk, arra figyelmeztetett, — ne hagyjuk a Solymosiné perselyét oly közel az ablakhoz. Az udvaron sok ember jár- kel, — „ellophatják“ könnyen.

Nem hallgattuk a jó tanácsra. És mi- kor e sorok írójga egymaga maradt az irodá- ban, csakugyan hallotta, hogy a perselyhez közeledő ablak alatt többen csoportosulnak. Egy fiu s egy leány között fejlett ki a köve- tkező párbeszéd:

— Nézd csak! pénz van ám abban a perselyben! — Huzd csak közelebb! — Minek te? hiszen az a Solymosi Esz- ter anyjának a pénze! — Hát épen azért akarok beletenni egy krajczárt! — És azok, a kiktől az özvegy pénzét

felteztük, titokban belelöktek perselyünkbe ve- ritékkel szerzett filléreiket!

Jóleső érzet ez nagyon! S hasze- retve tisztelt püspökünk, Ré- vész Bálint — tegnap adománnyal — méltónak találta könyörüle- tére a szegény református hitü ő zvegyet, mért ne remélnők, hogy Soly- mosiné sorsa széles körben talál részvetre!

Ujabbán adakoztak lapunknál:

- Boros László 2 frt.
Vértessy Lajosné 1 frt.
Balogh Mihály főmérnök 1 frt.
Menyhárt János (Nyiregyház) 1 frt.
X. Y. 50 kr.
M. G. 50 kr.
V. H. 25 kr.
V. V. 25 kr.
N. V. 20 kr.
N. N. 20 kr.
Papler Ferenczné 20 kr.
F. J. 20 kr.
Ifj. Rác Györgyné 50 kr.
V. N. 30 kr.
Sz. J. 20 kr.
Gebei István 20 kr.
Nagy Lajos 20 kr.
Tóth Sándor (kisvárad-utca) 1 frt.
B. S. 30 kr.
N. N. 20 kr.
Halász Zsuzsánna 1 frt.
Harangi Istvánné 1 frt.

Az eddig befizetett összegből most pé n- teken ujra 50 frt összeget küldtünk el L a p o s s y János t.-eszlári ref. lelkes ur- hoz, a multkori 40 forinttal együtt tehát ed- dig 90 frtot kapott Solymosiné részünkről. Kimutathatunk ma összesen 116 forint 50 kr összeget.

Köszönetet mondunk az irgalom nevében!

Hogy lapunk t. olvasó közönségének meg- könnyítsük az adakozást, két lap-kihordónkat megbiztuk az özv. Solymosiné- nek szánt adakozások átvéte- lével. Szerkesztőségünkben továbbá perselyt állítottunk fel, melybe fillérenként gyűjtenek az adományok.

Helyi hírek.

* Kossuth Lajos nagyhazánkfia neve napjairól városunk hazafias érzelmű köz- zönsége is a legmélyebb kegyelettel emléke- zett meg; a szív belsejéből eredő fohászbán kérte a mindenható, hogy a legnagyobb élő magyar minél többször érhesse meg e drága napot. Tegnap, nevéstéjén Thalviser Alajos jó- hirnevű vendéglőjében szépszámu, helybeli pol- gárság gyűlt össze, mely kitűnő czigány zene és jó bor mellett lelkes felköszöntőkben emlé- kezett meg a nagyhazafi dicsőséges életeről, halhatatlan érdemeiről és adott kifejezést a nemzet legszentebb vágyainak, legigazságo- sabb törekvéseinek. A legelső felköszöntőt Csutak Kálmán volt 48-iki honvéd ezredes mondta Kossuth Lajosra. Sebes György Kossuthra és az ifjuságra, Szathmáry Károly Kossuthra, Benedek János a füg- getlenségi pártra, Zoltai Lajos a „Debre- czenre“ re üritettek poharokat. Bacsó Bá- lint indítványára pedig, az ünneplő társaság következő táviratot küldötte Turinba: „Kos- suth Lajosnak Turin. Debre- czeni elvtársai és tisztelői rendkívüli örömmel ünnepel-

A »DEBRECZEN« TÁRCZAJA.

VISZONTLÁTÁS.

Ime, tehát csak ujra össze jöttünk S mi nem kívántuk egyikünk sem azt S a válasz hogy ha fájt is tán minékünk, O, feltünk volna balzsamot, vigaszt. Már oly soká soká valánk mi távol, Olyan bucsútanul menénk mi szét, S hogy hittük azt: megsemmisül magától, Eloszik az. mi köztünk létezek!

Hogy távozá, — ajkad mosolyra vontad. O értelek igen, — csak tréfa volt; Feledjük el — ha szép is volt — a multat, — A gyermekek pajzán játéka volt. Én elmerengve álltam ott magamban, Mig a hajó vigan repült veled; — Ki tudja tán igaz s e pillanatban Már — megtagadja létezésemet!

S egy reggelen hát én is utra keltem; — Nem vonza már e helyhez itt mi sem, — Kihalt, üres ó minden oly kietlen, Oly pusztá volt a város itt nekem. — Te távozá — s ki tudja merre, merre! Szép álamból valóra ébredék. — Fel hát legott komoly dologra, tetterre, Bohó ábrándozásból volt elég!

S mentem legott. Mosolygva gondolék rád. Igen, mi olyan gyermekek valánk; A mécsnek oly parányi kis világát Láttuk lövelni szerte — nap gya-ánt. Mit tudtam én ki vagy! Magas körökben A fény között ragyogni tudtalak;

Én lépteid oda nem is követtem, Lent, — nép közé vegyülve váltalak.

Jól tudad azt, hogy érdekelsz, — siettel Hogy lássalak, — hogy megmutasd magad S tetszett nekem — ha végre észre vetted, Ha két szemem csudálva rád tapadt. — S ha láttuk egymást, ujra visszatértél A bókólók közé ott várt a bál, A zene szólt, — s te tán elmerengtél S a képzeletbe tán — velem valál.

Az a viszony — ah, furcsa volt közöttünk, És ép azért úgy vonza tégedet. — Hogy máskép is határozhat fölöttünk A sors, — te nem hívd az nem lehet! Hiszen csak tréfa volt, — mi más? Mi könnyen.

Bucsútanul, — mosolygva távozánk. — S tudtuk pedig, hogy több tán e völgyben Viszontlátás — aligha vár reánk.

De hát a sors intézi életünket; Szeszélyes az, — rendelkezik velünk. Szilárd alapra téve mindenünket, — Hiszszük, hogy egy bekés várt lelünk. És a helyett a sors csak ujra felkap, Lapdáz velünk, s mi — túrjuk csöndesen; — Erőnk enyész, — a sorssal nem daczolhat, Fejét hajtunk s övé a győzelem.

Még tégedet az élvek nagyvilága Vonzott s itt hágyva mindent — elmenél: Én is uton felem csöndes magánya Földemnek inte, — beke, nádfedel! S mult az idő; mi elefedtük egymást Az új szokások, emberek között; — S ime a sors! — Csak az tehette bizvást, Hogy atthonomtól ujra ellökött!

S mi több, — a sors szeszélye rendkívül nagy!

— Ide hozott, a honnét távozá, — Ide hozott, hogy lássalak, hogy itt vagy, A régi szép, — de változott leány! Szemed csak ujra rám lövell, de arczod Halvány s az ak mosolyra nem fakad; — Egész valód — ah, mintha vivna harczot A titkos bu, a fájdalom alatt.

I-y látlak én, — és néman, észrevétlen Mint árny kísérlek szerte utadon! — Fájdalmadat, — ó hidd el, én is érzem, S több kint okoz, mert nem mutathatom! S így elmegyünk egymás előtt naponta, — A szenvedést oly rosszul leplezed. Én látom azt s feljajdulok kiombá! Hogy — nincsen ut, a mely hozzád vezet!

1859-ből.

(Folytatás) Felséges Császár és apostoli király, leg- kegyelmesebb Urunk! nem titkolhatjuk el mely fájdalomunk e Felséged legfelsőbb meghagyása folytán adott válasz felett dönhetlen véd okok- kal támogatott, s győző erejűnek hitt kérve- nyünk, a nélkül, hogy az igazság mérő serpe- nyjébe vetett, s teljes érvű czáfolatok le- nyomó sullya által hűjjaos a vagy tres volta be bizonyított róla; ama hideg szavakkal utasítottak vala, miszerint az tekintetbe nem vétethetik, — s annak teljesedésbe jutása oly zsinat utján: helyhezettük kiltatásba, — mely azon legfelsőbb nyilparancs és ministeri ren- delet meg szilárdulása által és után jöhetne létre, melyek keresztül viteléhez, mint kimon- dottuk, mi részünkről hitelveink s egyházunk törvényes szabadságainak megsértése nélkül se-

ték Kormá- lyét Midny- az Ön álta- magyar haz- suk Önt. Is- kedves fiaiv- telőli.“ Az új- polgár vett részt- nekár működése- latban éjfelig tar- estélyét városun- is megünnepelték- bácsi vendéglőjé- begyűlt vendégek- zánkfiát.

* A sírok- több en bolyong- tesben reszesült- sírköveinek javítá- tük, Szobos- logh Péter p- eddig a kegyele- Boros Sándor- meretes sírkögy- metességel.

* A ref. eg- kor ülést tartott- tárgyalattak.

* A ref. tani s a jog és- folyamokba való- kezdő tanévre f- nik. Pót és jav- eddig a kegyele- Boros Sándor- meretes sírkögy- metességel.

* A ref. kor ülést tartott- tárgyalattak.

tani s a jog és- folyamokba való- kezdő tanévre f- nik. Pót és jav- eddig a kegyele- Boros Sándor- meretes sírkögy- metességel.

* A ref. kor ülést tartott- tárgyalattak.

tani s a jog és- folyamokba való- kezdő tanévre f- nik. Pót és jav- eddig a kegyele- Boros Sándor- meretes sírkögy- metességel.

* Ebes sze- jos napjának el- társaság ulte me- tokos ur névűnk- vendő háziur s- elkövettek arra- kellemesebb ben- nak Felköszöntő- nagyháztok há- urra s családja- levő Bary- nemzettünk „a- és rendi th- méjét lát- társaság kora há- zú vendégszeret-

* Polyak J- pénztárnoka, mi- szövény, nemok- Sajnáljuk e der- dalmunk előkel- egyének egyike

* Hajdúme- felhívást intézi- (nácus) városok- gek előjáróhoz- értesitem a felöl- velés, ipar és- niszter ur ó exe- szere gyümölest- rendelte el, s- gyeiket is polgár- rem a t. polgár- járókat arra, mi- ségekben levő

* Hajdúme- felhívást intézi- (nácus) városok- gek előjáróhoz- értesitem a felöl- velés, ipar és- niszter ur ó exe- szere gyümölest- rendelte el, s- gyeiket is polgár- rem a t. polgár- járókat arra, mi- ségekben levő

* Hajdúme- felhívást intézi- (nácus) városok- gek előjáróhoz- értesitem a felöl- velés, ipar és- niszter ur ó exe- szere gyümölest- rendelte el, s- gyeiket is polgár- rem a t. polgár- járókat arra, mi- ségekben levő

gunknak arra, de- tetteljes, de- kozunk, hogy- szerent az 1790- nézve oly nagy- kiutélyű 10 8-á- Novemb. 2-án f- csatványban ad- ki derítés álta- ama rokon irán- kibocsátvány al- ujjalg eszedűnk- vények általunk- rint, Felséged- meg felelő, s cz- lasztani kegyese-

I. Első ind- kezdett út és e- ismeri ugyan, h- teri törvény ter- tendentiaik eda- vény hozásra és- Zsinatok össze- eddig lé sem- nem létezett, e- összes Superio- tartott egyetlen- az 1791-iki 26- legfelsőbb orsz- hagyni, a zsinat- fel veendő tárg-

De ezen m- mértékével sem- 4. §-nak kétség- dik: liberam fo- breve tamen, t- rum, ad illas co- jecta ibidem pe- tatem regiv ape- jermineudam. —

okban belelőtek perselyünkbe ve-

zött filléreiket!

érzet ez nagyon! S ha sze-

szűlt püspökünk, Ré-

int — tegnap adományával —

találta könyörüle-

gény református hitü-

mert ne remélők, hogy Soly-

széles körben talál részvetre!

adakoztak lapunknál:

László 2 frt.

Lajosné 1 frt.

Mihály főmérnök 1 frt.

rt János (Nyiregyház) 1 frt.

50 kr.

50 kr.

25 kr.

25 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

20 kr.

ték Kormányzó ur 80-dik névest-

lyét Midnyán óhajtott, hogy

az Ön által kívánt független

magyar hazában viszontláthas-

suk Önt. Isten sokáig éltesse

kedves fiaival. Debreczeni tisz-

telői. Az ünnepélyen a vidékről is több

polgár vett részt, s az estély egy helybeli ze-

nekar működése mellett kitűnő kedély hangu-

lathán éjfélig tartott. Kossuth Lajos név-

estélyét városunk még több nyilvános helyen

is megünnepelték; így a többek közt Bánki

bácsi vendéglőjében, hol a nagyszámú egy-

begyűlt vendégek lelkesülten éltették nagyha-

zánkfiát.

* A sírok közt. A czeglédite me-

tőben bolyongván azon kellemes meglepe-

tésben részesültünk, hogy ott nyugvó jelesünk

sírköveinek javítását, felekesítését szemléltet-

tük, Szoboszlay Pap István s Ba-

logh Péter püspök nyugvóhelye részesült

eddig a kegyelet ezen szép részében, melyet

Boros Sándor ur, a messze környéken ismer-

etes sírkőgyáros eszközölt szokott lelkiös-

meretességgel.

* A ref. egyháztanács ma délután 3 óra-

kor ülést tartott, melyen gazdasági folyó ügyek

tárgyaltak.

* A ref. debreczeni főiskolában a hit-

tani s a jog és államtudományi akadémiái tan-

folyamokba való beiratás és felvétel a követ-

kező tanévre f. évi szept. 1-8 napjain törté-

nik. Pót és javító vizsgálatokra, melyek f. é.

zott tanító urakkal egyetértőleg állapítsák meg,

hogy a helyi viszonyokhoz és körülményekhez

köpest faiskolajok számára az egyes gyümölcsfa

magvakból mennyi (1/2—1 vagy 2 liter) szük-

ségeltetik, s azoknak mennyiségéről szóló ki-

mutatásaitak — rendelkezési helyére leendő

mielőbbi eljuttatás végett — rövid idő alatt

hozzám terjeszsek be Debreczen, aug. 23. 1883.

Kiss József hajdumegyei kir. tanfelügyelő.

* A régi ezres bankjegyek, melyek a

forgalomból már bevonattak, szeptember hó

elsajátított fogva csak az osztrák-magyar bank

budapesti és bécsi főintézeténél váltatnak be.

A beváltás kötelezettsége 1889. augusztus 31-ig

tart. Azonlul a bank az 1858. márcz. 1-én ki-

adott ezres bankjegyeket nem köteles sem

kicserelni, sem beváltani.

* Mulatság H-Nánáson. Folyó hó 18-án

— a mint nekünk írják — a „dalárda” saját

alaptékéje gvarapítására, — egy mtkedvelői

előadással egybekötött dalestélyt rendezett,

melynek tiszta jövedelme 59 frt 60 kr. Ez

összeghez öt egyén 1 frt 80 kr felülfizetéssel

járult. Az ifjú dalárda ezen pártolói által oly

támaszt nyert; hogy működése városunk elő-

haladása érdekében több évre lett biztosítva.

Ebből kifolyólag fogadják egy a helybeli, mint

a vidékről megjelent közönség, különösen pe-

dig a szives felülfizetők elismerésüket, és kö-

szönöttüket. Az előadást táncvizsgálatom követte,

melyet határtalan jókedv jellemzett. Az elő-

nökség.

* Fésüs Lajos, a golyó általi halállal kor-

án kimut szerencsétlen ifjú edes anyja, la-

pujntján kívánja forró köszönetét kifejezni,

mindazon nemeskeblű egyéneknek, kik fia sir-

* Egy jó családból való vidéki fiu

egy elsőrendű fűszerüzletbe tanulónak azonnal

felvétetik. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

Hazánk s a külföld.

— A „keresztények ellen” vagy pedig a

„zsidók ellen” — az ember már nem is tudja,

milyen czimet adjon ennek a rovatnak, a mely-

ben a zsidó-mozgalmakról szólunk ugyan, de

azoknak többnyire a keresztények kárával vég-

ződik! Furcsa világot elnek például Aszódon,

a hol szintén voltak zavargások, hanem azokat

a zsidók rendezték a keresztények ellen. A

zsidók ugyanis bevették több kereszténynek

ablakait és egyáltalában oly fenyegetőleg vi-

selték magukat, hogy a helyiség keresztény

lakossága panaszt tett a járásbírónál, ki a

vizsgálatot megindította és a ma megtartott

tárgyaláson a zsidó-zavargók közül többeket

megbüntetett. Az aszódai keresztények most

karhatalmat kértek, hogy a helységben a rend

és nyugalom helyreállíttassék. Ez eléggé

jellemző sorokat — írja a „Füg.”

minden kommentár nélkül közöljük, csak azt

jegyezve meg, hogy hírnök teljesen hiteles for-

rásból van merítve. — Még Furcsább a mit a

„Füg.”-nek Boros-Sebesről írnak e hó

18-ról: Ott ugyanis 17-én este érkezett haza

Mária-Radnáról egy csomó bucsujáró nép. Ut-

jába, egy szokásos helyen megállapodott, kö-

rülterdepelte a keresztet, szokásos imáját és

énekét elvégezve tovább indult, utját folyta-

tandó. Az elindulás percében oda ugrik két

fiatal zsidó a kereszthez, az egyik hátát for-

dit, előre hajlik és tenyerével veri a kereszt

előtt a saját kimondhatatlanj, míg a má-

sik gyors ismétlésekkel lelekedő

döste a keresztet, melyet egy

Három perc alatt itt volt a válasz. Arról ter-

mészetesen sem tudtak, hogy az örvende-

tesemény bekövetkezett. A csiny tehát nem

sikerült, a Nemzet nem ült fel.

A család így történt. Bécsből a távirat

Hughes-féle gépen jött. A szolgálattelvő táviró-

tiszt, látva, hogy a távirat két lapnak szől, a

gepről legombolyodó szalagot felragasztotta az

Egyetértés részére egy blankettára, egy másik

blankettára pedig ráragasztotta a szalag azt a

részt, melyen a szó Nemzet állt, hogy erre

azután lemásolja a Nemzet részére is a távirat

iratot Tévedésből ezt az utóbbi blankettát is

odacsomagolta ahoz, mely az Egyetértésnek

szólt és elküldte ehez a laphoz.

Itt megpillantották az üres blankettát,

rajta a czimét: Nemzet, megfogalmazták a ha-

mis táviratot és azt a fentebb elbeszélte módon

átszámaztatták a Nemzethez, hogy ezt a lapot

felültessek. Visi Imre ur bebizonyította látva azt

hogy a távirathamisításnak az Egyetértésnél

kellett megtörténnie és hogy a csempészet is

onnan indult ki, felkereste Csávozslyk Lajos

urat, az Egyetértés felelős szerkesztőjét s ki-

adó tulajdonosát s tudtára adta a története-

ket. Csávozslyk ur megígérte, hogy kinyomoz-

za a tettest, vagy tetteseket és azokat elbo-

csátja lapjától.

Apró-cseprő.

A róka ebedre hívta meg a kecskét, de

ez nem élt vele. — A róka almában is tyu-

kot számlál. — A farkas is változtatja szórét,

hanem azért csak farkasnak marad. — Sze-

relmet, tüzet és köhögést nem lehet elrejteti.

— Barátkozzál medvével, de balta legyen a

kezvedben.

Orosz közmondások.

Számrejtvény.

— Közli H.—B.—

28. 7. 19. 18. 7. 13. Étekez, használd az egyedül soha.

4. 23. 9. Aki ilvet visel, élete mostoha

30. 10. 30. 12. Négy lábú átalán, mondják két lábú is

29. 11. 6. 7. 13. Használd sok kőpén, legyen s ke-

nyében is.

2. 20. 12. 17. Halár ékes és szép ékelen a hangja.

25. 27. 6. 32. 14. A római sereg ekké volt leloszva.

33. 17. 29. Szükséges valami, sok háznál felleled

22. 26. 23. Minden tisztos ember horhat ma-

gán illet.

8. 24. 21. 27. 18. 24. Hosszu a szakála, vadon a lakása.

16. 1. 31. 3. A lovag termekben található mása.

1—38. Ne törődjék rajta kedves komám Ta-

mas.

Ha össze szedi jól e vers egy kö-

mondás!

(Megfejtők neveit közöljük. Köztük érde-

kes könyvet sorolunk ki.)

Szerkesztői posta.

Julius Igen köszönjük a kellemes meglepetést.

Mindent örömmel közlünk!

Papp László urnak, helyben. — Hétfőn kö-

zöljük becses válaszat.

Legujabb.

Chambord gróf +

Frohsdorf, aug. 24. Chambord gróf ma

reggel 1/8 órakor meghalt.

Hosszas haláltusa után kiszenvedett IV.

Henrik s XIV. Lajos ivadéka a frohsdorfi kas-

télyban, hol anyai éven át álmotta királyi ál-

lmat. Nem viselt koronát fején nem volt or-

szára; de azért ezer meg ezer francia ő

benne tisztelte legitim urát.

Chambord gróf, X. Károlynak második

fiától az 1820-ban gyilkos kéz alatt élvezett

Berry hercegtől született unokája, 1820. szept.

29-dikén pillant meg először a napvilágot.

Temetésére nagyszerű előkészületek tételnek.

Felolós szerkesztő: GÁSPÁR IMRE.

Kiadó KUTASI IMRE.

Egy jó családból való fiu

fűszer-üzletben, mint ta-

nuló, alkalmazást nyer.

Bornyász József,

nagyvárad-utca.

Salvator

első rangu vasmentes savanyúvíz.

lithium és bornátriumban gazdag forrás, or-

vosi tekintélyek által a lezű és emészti or-

szervek hurutos bántalmáit rendelve; —

kiváló szer a kö-zvény, hólyag és vese ba-

lagnál. Borral használva igen kellemes

üdítő-ital.

Kapható ásványvíz-kereskedésekben s legtöbb

gyógyszertárban

Salvator-forrás igazgatóság Eperjesen.

Raktárak Budapestben főraktár EDESKUTY L.

urnál. Debreczenben: Csanak József, Gerőhy Fülöp,

Ríchl J. Z. urnaknál.

Az elűzött gonosz lélek.

„Csak már ettől az iszonyu fejszakgatás-

tól megszabadulhatnék, úgy fáj a fejem, mintha

valami gonosz lélek gyötrené.”

Ez a kínos, beteges állapot pedig egy-

szeruen abból származik, hogy a gyomor s a

máj nem végzik rendesen működésüket. Ve-

gyen ön be néhány Brandt Richard-féle

svájci labdacost — 70 kr-ért a gyógyszer-

raktárban kapható — s attól a gonosz lélektől,

gyöttrő fejfájásától meg fog szabadulni. De

arra ne gondoljon, hogy majd elmúlik az ma-

gától is, mert örökké szenvedni fog.

Helyi hírek.

Lajos nagyháza fia neve

városunk hazafias érzelmű kö-

szív belsejéből eredő fohászban

elhatható, hogy a legnagyobb elő

többször érhesse meg e drága

névességben Thalviser Alajos jó-

szágában szépszámu helybeli pol-

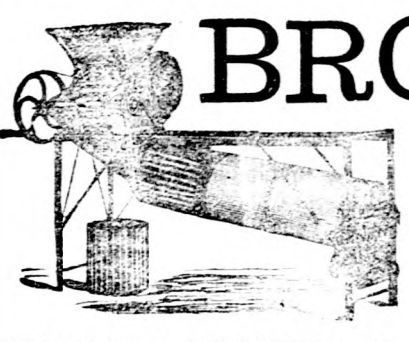
gár, mely kitűnő czigány zene-

vel felkeszítőkben emlé-

kező nagyháza dícsősesége eleteről,

reméiről és adott kifejezést a

tebb vágyainak, legigazs

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára
BUDAPEST gyár: külső váci-ut.
raktár: váci-kört 68.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett

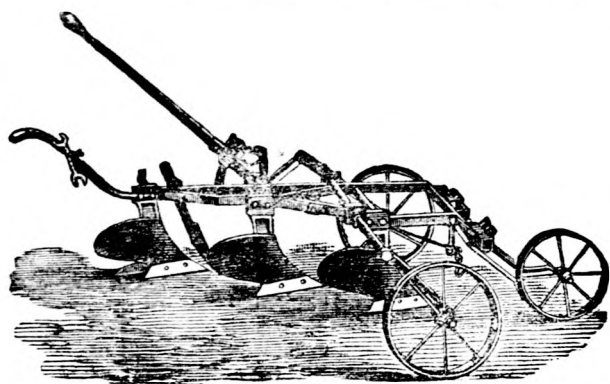
Trieur-jeit

váltható szitákkal.

Gabona tisztító-rostákat.

Tengeri-morzsolókat.

Lyukasított és hasított lemezeket, mal-
mok, méhészeti és technikai czélokra.

Szabadalmazott

hármastéket

közönséges és acél-ekéket

cséplőgép-lemez-szitákat

gőzcséplő és járgánycséplőkhoz.

és minden egyéb gazdasági gépeket.

Járgány-cséplőgépeket

Továbbá e téren a legújabbat:

SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 3-án 17,567 sz. alatt szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4" 4" magas és 2" 4" széles, sulya 50 kilo ára 55 frt.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Legújabb találmány.

Az osztrák-magyar birodalomra kizárólag szabadalmazott, 6 cs. kir. Felsője által kitüntetett. Mindennemű legyek elleni óvszer, emberek és állatok számára.

Legújabb és cs. k. szabadalommal ellátott találmányom által a legyek nem úgy, mint eddig veszélyes szerekkel, elpusztíthatnak, minék következtében az ilymódú inpráguált legyek az ételek és italokba való behullása által károsakká válnak, hanem az egész légyevadra csak egyszeri használat után is minden helyiségből kiűzetnek. négyféle kísérleti fokozatban:

1. **Legyek elleni óvszer lakosztályok számára.** A legyek a legrejtettebb helyekből is kiűzetnek, és az egész légyevadra távol tartatnak. Egy pléhszelencze ára 7 frt.

2. **Legyek elleni óvszer hus stb. számára.** A husra a legyek nem szállnak, de ezenkívül az a legforróbb napokban is megtartja frissességét. Két külön gyártmányban. Ára 11 frt.

3. **Legyek elleni óvszer lovak, marhák stb. számára,** melylyel minden repülő lótetű, bögyöly, szűnyog, muslica, darázs, kolombászi légy stb. legelőn, országuton, ligeten, erdőn és fogathat is a barmoktól az egész légyevadra el-távolíthatik. Kétféle chemiai készítm. Ára 9 frt.

4. **Legyek elleni óvszer különösen istállók számára.** Ennek használatánál a legyek egész évad alatt nem találhatók az istállóban. A szer maga sem ember, sem állatnak nem válik szag vagy egyéb által kellemetlen. Nagy pléhszelenczékben 10 frt.

Bővebb részleteket a használati utasítások adnak. Az árak Bécsben, a laboratoriumban értenek, csomagolás külön költségben számítatik fel. Vidéki megrendelések a pénz vagy 1/3-ának foglalul való beküldése után, a maradékokat pedig utánvét mellett való felvétele mellett küldetnek meg.

Főraktár: Bécs, Schottenfeldgasse 31.

TRIMEL J. cs. kir. szab. tulajdonos egyedüli gyártója és feltalálója a legyek elleni óvszernek.

Legyet. A jelzett mennyiségnél kevesebb nem adatik ki. Egyszersmind szolgáljon tudomásul, hogy mindennemű, bárhol és bármilyen módon elterjedt káros féreg végleges rovar kiirtására minden egyes rovar ellen külön a legerősebb és legbiztosabb irtószert bármily kezesség mellett készítik; különösen házi- és vándorparkány, mezei- és házi egér, hörcsök, tücsök, béka, varas béka, vidra, gabonaféreg, hangya, juhtetű, kullancz, moly, pócska, tyuktetű, házi tücsök, konyhai svábbogár, rővénnyi lepótetű, szobai és földi balha, kerti bogár, pincaz bogár stb. ellen. Ezekből megrendelések csak 3 frt értékben feül eljessíttetnek vidékre.

Titkos betegségeket

Tgyógyít legújabb tudományos kutatások alapján, még a legkétesebb esetekben is, minden hivatás-zavarás nélkül Épen úgy kigyógyítom a **titkos ifjúkori bűnök** (Onania) gonosz következményeit, **idegbomlás és tehetetlenséget.**

Dr. BELLA,

udós társaságok tagja sat. Paris, 6. Place de la Nation, 6.

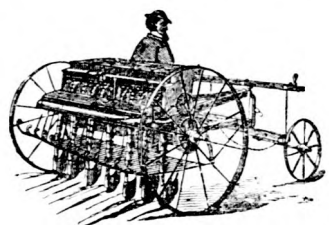
Haszonbérbe adandó ház után való FÖLDEK.

A ref. egyház tulajdonát képező alább megjelölt ház után való földek bérlet ideje f. év október hó 1-én lejárván, azoknak újból leendő bérbe kiadása 181/1883. G. Sz. B. szám alatti végzéssel elrendeltetett u. m.

- A nagy csapó utczai leány iskola földje 4 hold 1400 " öl'
- Szegények malva utáni föld 13 hold 263 " "
- Székely Diens-féle ház földje 7 hold 1520 " "
- Péterfiai leány iskola földje 7 hold 50 " "
- Zakar-féle ház után való föld 9 hold 750 " "
- Hatvan-utca kettős iskola földje 5 hold 550 " "
- Szt.anna-utczai leány iskola földje 9 hold 1050 " "
- Árok-utczai kettős iskola földje 8 hold

Nevezett ház után való földek f. év szeptember hó 6-ik napján d. e. 9 órakor az egyház tanács termében újból 3. esetleg 6 évre nyilvános árverésen bérbe kiadatnak, mire a bérleti kívánók illően meghívatnak.

Rab László egyházi algonnok.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője KASSÁN. eperjesi-ut, 6. sz. és KASSA mellett a Csermely-völgyben.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek az őszi és téli időnyre szükségeltető gépeket, ugymint:

- Borsajtókat.
- Sorba- és szóróvető gépeket.
- Répvágó gépeket 20 frttól feljebb.
- Tengeri morzsolókat 26 frttól
- Szecsavágókat kézi-, vagy járgányhajtásra.
- Orló- és daráló-malmokat.
- Mindennemű szivattyukat.

Berendezéseket szeszgyárak részére, u. m. Henze-féle főzőket, kavaró készleteket, maláta- és burgonya-zuzókat, gőzgépeket, gőz-kazánokat stb.

Csermelyvölgyi gazd. gépgyárunkban Kassa mellett állandóan tartjuk gépgyártmányaink jelentékeny készletét, bizományi raktárt pedig

SESZTINALAJOS urnál Debreczenben.

Képes jegyzék gazd. gépeink, valamint árjegyzék öntődének készítményeiről, kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Magyarországnak legnevezetesebb és legszénsavdusabb ásványvize a

Szolyvai és Polenai savanyuvíz,

mely borral vegyítve a legkellemesebb italt nyújtja; gyomor és idegrendszer bántalmaknál pedig kitűnő szolgálatot tesz; a

LUHI ERZSÉBET

gyógyforrás,

hathatós gyógyszer tüdőbajoknál, hörg-bántalmaknál, valamint húgy-cső-hólyag hurutoknál is. A megnevezett ásványvizek bármikor kaphatók és megrendelhetők frissen töltve

Edeskuty L. kereskedésében Budapest, Erzsébet-tér 7. szám; továbbá: a munkácsi és nyiregyházi főraktárban, végre: Magyarország minden nagyobb gyógyszer-tárában és kereskedésében.

FIGYELMEZTETÉS! Csak akkor tekinthetők valódiaknak és friss töltésűeknek fentnevezett ásványvizek, ha úgy a dugók bel-oldalukon, valamint az üveg czimlapjai védjeggyel **MARSALKÓ KÁROLY** vannak ellátva.

Tisztelettel

MARSALKÓ KÁROLY,

a munkácsi uradalmi ásványvizek bérlője és kezelője.

Ruganyos felkötők 2 frt 10 kr. 4 frt 50 krig.

Miután a véletlen szerencse kedvezett, egy igen olcsó s a mellett kitűnő finom bőranyaggal rendelkező gyárral megismerkedtem, a nagy-érdemű közönség érdekében üzletemet úgy szereltem fel, hogy bárki izlésének és igényének tökéletesen megfeleljen. Ennélfogva bátorodom a n. é. közönség figyelmét felhívni, miszerint ujjalag felszerelt

KEZTYÜS-ÜZLETEMET (kistemplom-bazár-épület)

a legkitűnőbb minőségű, saját gyártmányú cikkekkel berendeztem, a melyek a helybeli piacon a legjutányosabban egyedül csakis nálam vagy tölem szerezhetők meg, a következő áron, u. m.:
1 pár II od rendű 2 gombos 70 kr., I. rendű prima 2 gombos 1 frt - kr.
1 " II-od " 3 " 75 " I. " 3 " 1 " 10 "
és így tovább, minden gombnál 10 krral drágább.
1 pár férfi glace csakis prima, 1 gombos 1 frt, 2 gombos 1 frt 10 kr.
1 pár dupla varrott keztüü kecskebőrbeli 1 gombos 1.20, 2 gomb. 1 frt 30 kr.
1 pár kutyabőr keztüü szintén dupla varrott . . . 1 frt 40 kr.
Az árak egyenlők a glace, mosó szarvasbőr vagy katonatiszti keztüüknél.

Továbbá ajánlom a nálam készült ruganyos és az ugynevezett rugyanta **sérvkötőimet** is melyek nemetés és esetén viszszereltek; ugyszintén ajánlom a legjobb és legalkalmasabb **szuszpenzoriumokat**, különféle mustrákban és nagyságokban, melyekből mindig nagy készlettel rendelkezem, ajánlom minden a keztüüsséghez tartozó cikkek elkészítését a legnagyobb pontossággal. — A sérvkötők megrendelésénél a derékbőség szükségeltetik. és annak kijelentése kéretik, hogy jobboldalra vagy baloldalra kívánatik-e?
Pestiekénel sokkal olcsóbb és jobb készületből. nálam megrendelhető szarvasbőr-nadrág, lepedő, párna és ülő-párna; — sipka-bélés 80 kr. Szarvasbőr-nadrág-festést, mosást, ugy szintén keztüü-mosást és tisztítást elvállalok.

Üzletemben tartok férfi és gyermekek számára való nadrágtartót, női fecskendőket, fül-fecskendőt, méhperczet és mindenféle hársnyakötőt bőr- és selyemből; ugyszintén nálam kaphatók: a legjobb szepőkönös, egy tégl 50 kr. és a legjobb francia ső-borszes. — hajfestőszerek, melyek a legfehérebb hajat is szép feketévé teszik, használati utasítással 1 üveg 1 frt; kitűnő finom bajusz-sodró 1 skatujta 20 kr. Mindezeknél fogva a n. é. közönség becses figyelmét kérem és meleg pártolásáért eszedezem.

NAGY ANDRÁS,
keztüü-gyáros.

Szarvasbőr nadrág 18 forinttól 35 forintig.

Szuszenzorium 40 krajczártól 1 forint 20 krajczárig.

Nadrágtartó és dohányszacskó a legolcsóbb áron.

Előszó
Helyben és po
Egy évre . . .
Fél évre . . .
Negyed évre . . .
Egyre sz
A lap szellemi ré
den közönség föp
dás fölértet, a
bermesítve ki
Előfizethet
TELEGDI K. L.
OSATHY K. K.
Kereskedésében és
talán KUTASI
nyomdájában a
nyitja

Jellasiac

(r. e.)
Mi má
Tisza Kálmá
Vajon
a folytonos
Épen A
összbiro
miniszter ez
politikájának
zik pedig
Rückverts-
rán beszelve

Ki lenn
megvalósítás
Hiszen ő ez
mes voltát
midőn tró
hársnyó tá
ellenzéki vez
és mint . . .
melyeket bil
meg politikai
tette holmi
nem ostrom
helyett . . .
Es a k
niszterrel-lét
alatt hátrált

Jöttek
azt a kar
pontban szá
kivel most, a
majd sikra s
Óriási s
A nemzet a
között kelle
Oh de
vette miszt
meghátrált
ennek legsaj
toaszt követ
ternek.

Jött az
híre, aztán
hogy az nem
annexió.

Es mit
a mikor elő
dor-politiká
g a d t a, va
classikus kif
hetetlenítte

Es mik
zölték azt,
előre látott
fogta magát
lan előtt és
szerencsétlen

Az iga
csak is ezen
niszterelnök

Egymá
mizériái
lésük, hogy
rülését. Az
mes helyzet
nemzeti Pan
lithatá hála
nét, a ki

A horv
sza először

A nem
vetelt és pa
nem azt mo
vát is. Es
látta, hogy
szerzett érd
ten, de Bé
és miután
hatott horv
most nem k
hü mameluk
vette régi j

A hat
ország és T
niszterelnök

Oh Jell
vátországért